

Ξεκινούν από το ραχόσκοινο κάπου κοντά στο σβέροκο. "Αν παθαινες το άτιχημα να σου κοπεί σε δύο το ραχόσκοινο ή να σου βλαφτεί κοντά στο σβέροκο, θα ζούσες ίσως ακόμα, μ'αλλά σ' άφινε παράλυτο. Θα θεις να λυγίσεις το βραχιόνι σου, μ'αλλά σου λείπει ή δύναμη; θα ξέρεις πώς θέλεις, θα νιώθεις πώς πολεμάς νάν το λυγίσεις, μ'αλλά του κάκου. Το ραχόσκοινο δηλαδή είναι μέρος του μορφουριού από τη θέληση στο ποντίκι.

Σ'αλλά λυγίς το βραχιόνι σου, να λοιπόν τί γίνεται. Με τη θέληση δίνεις δρόμο σε κάτι μέσα στο μυαλό. 'Αφ'όπου το κάτι (που τώρα δε θα πούμε τί είναι) περνά από το μυαλό στο ραχόσκοινο και τρέχει μερικά νέρβια, βρίσκοντας το δρόμο του ανάμεσα στα πολύπλοκα μάτια των νεβρικών κλωνών που πάν από το άπ'άνου μέρος του ραχόσκοινου ως στο βραχιόνι, και τέλος φτάνει στο δικέφαλο. Το δικέφαλο ποντίκι, μόλις άφ'όπου το «κάτι» φτάσει τα νέρβια του, μαζέβει, κουνάει, και χοντραίνει. ο κάτω τένοντας τραβάει την άχτιδα ή άχτιδα μαζί με το παράχιδο σαλέβρου άπ'άνου στο άπακοδιμι του ρόπαλου κατά τον όμοιο του άγκωνα και τότε το βραχιόνι λυγά.

Τώρα θέλεις να πάθει το βραχιόνι σου να λυγί; Πάψε τη θέλησή σου. Το κάτι που γέννησε ή θέλησή σου σβύνει μέσα στο μυαλό, σβύνει μέσα στο ραχόσκοινο, μέσα στα νέρβια, ως μέσα ακόμα στα φιλωτέρα τους κλωνιά. 'Ετσι το ποντίκι, ανερέθιστο πιά από το κάτι που είπαμε, πάθει να μαζέβει, πάθει να ρουσκώνει, πάθει να τραβά την άχτιδα, κι ή πήχη από το βάρος της πέφτει στην πρωτοτερινή της ίσια γραμμή, και πέφτοντας τεντώνει το ποντίκι ως στο φυσικό του μέτρο.

18. 'Ως εδώ έλπιζω πως με καταλάβετε όμως έχουμε ακόμα πολύ ως να μάθουμε κατά βάθος τη δουλιά. Γιατί το ποντίκι τάχα μαζέβει, όταν άφ'όπου το κάτι πηγαίνει στο ποντίκι περνώντας τα νέρβια; Φτάνει για την ώρα αν πούμε πως είναι φυσικό του. 'Ομως το ποντίκι πάντα τάχει άφ'όπου το φυσικό; 'Οχι όχι πάντ'α.

Πες πως δένεις σπάγγο πολύ σφιχτά γύρω στο βραχιόνι σου εκει κοντά στον ώμο. Τι θα τάχει; "Αν τότε δέσεις αρκετά σφιχτά (δε σου λέω νάν το κάνεις, γιατί ίσως πάθεις), το βραχιόνι θα χλωμιάσει και σε λίγο θ' άρχίσει να κρύνει. 'Επειτα θα μουνδιάσει, θα γίνει σιγά σιγά άβολο και βαρύ, ή αισθητοσύνη του θα ξεστομωθεί και τέλος μαλιστα θα χαθεί. "Αν πολεμήσεις να λυγίσεις το βραχιόνι σου, μόλις θάν το κατορθώσεις κι όλη σου τη δύναμη α βάλεις, δε θα καταφέρεις έφκολα το δικέφαλο να μαζέψει, και στο τέλος δε θα μπορεί καθόλου. Θα δεις πως έχασες κάθε δύναμη να λυγίσεις το βραχιόνι. "Αν όμως λύσεις το σπάγγο, τότες έπειτα από κάπιο αρκετά δυσχεροστο αίσθημα λίγο λίγο ή δύναμη θα σου ξαναγυρίσει πίσω το βραχιόνι θα ξαναζεσταθεί, το βάρος κι ή άβολιά θα περάσει, ή αισθητοσύνη θα ξαναρχίσει, το βραχιόνι πάλι θα λυγά, κι όλα θ' αποκατασταθούν όπως ήταν πρώτα.

Τί λοιπόν έκανες όταν σφίξες το σπάγγο; Καθαρό ζούληξες τα αιματοστάματα του βραχιονιού κι έτσι τους σταμάτησες το αίμα. "Αν, αντίς να δέσεις με το σπάγγο το βραχιόνι, έδενες με μια φιλοουλα κλωστή τα αιματοστάματα μοναχά, θα καταντούσες στα ίδια. Γιατί είδαμε στο πριν το μάθημα πως σ' όλα τα μέρη του κορμιού βρίσκονται αιματοστάματα και φλέβες κι αρτηρίες. Το βραχιόνι λοιπόν έχει μια μεγάλη αρτηρία που κλαδώνει ως σ' όλα του τα μέρη, και μερικά της κλαδιά πάνε στο δικέφαλο. Τί θα τάχει, α δέσεις άφ'όπου μοναχά τα κλαδιά, δηλαδή τα κλαδιά του δικέφαλου, και τα δέσεις τόσο σφιχτά που νάν τους σταματήσεις το αίμα, χωρίς να πειράξεις τα λοιπά αιματοστάματα του βραχιονιού; Το βραχιόνι όλόκληρο δε θα χλωμιάσει μήτε θα κρύνει μήτε θα γίνει άβολο και βαρύ, και μήτε θα χάσει την αισθητοσύνη μ'αλλά νάν το λυγίσεις όμως δε θα μπορείς. 'Αδύνατο να κάνεις το δικέφαλο να μαζέψει, κι ως φαίνεται καλά όλο σου το άλλο το βραχιόνι.

'Αφ'όπου τώρα τί μας μαθαίνει; Μας μαθαίνει πως κάθε ποντίκι μπορεί να χάσει και να ξαναβρεί τη δύναμη του να μαζέβει σαν προστάζεται, και πως τη χάνει στα σταματά νάν του πηγαίνει αίμα. "Οτα δένεται σπάγγος γύρω στο βραχιόνι, ή δύναμη όλου του βραχιονιού χάνεται. Κι είναι άφ'όπου ο χαμός

άρχη θανάτου, γιατί αληθινά, α δε λυθεί ο σπάγγος, το χέρι θα νεκρώσει—θα γαγγραινώσει, καθώς λένε. "Οτα μοναχά τα αιματοστάματα του δικέφαλου δένονται, τότες μοναχά ο δικέφαλος νεκρώνει, όλο το άλλο το βραχιόνι μένοντας ζωντανό και το πρώτο σημάδι του θανάτου του είναι άμα χάσει τη δύναμη να μαζέβει σαν προστάζεται.

Για να λυγά λοιπόν το βραχιόνι σου, δε χρειάζεται μοναχά δικέφαλο με τα νέρβια του, τους τένοντες του, κι όλόκληρο το μηχανισμό του κοκκάων κι άρμων, παρά πρέπει του ποντικιού νάν του προμηθέσεις κι αίμα.

19. "Ας π'αμε τώρα λίγο παρακεί κι ως ρωτήσουμε. Τι έχει το αίμα που δίνει του ποντικιού το χάρισμα να μαζέβει; μ' άλλα λόγια, να μένει ζωντανό: 'Εφκολη ή άπ'άντηση. Πως θάν το πούμε άφ'όπου το χάρισμα πούχει το ποντίκι να μαζέβει; Θάν το πούμε Δύναμη. 'Εάπλωσε το βραχιόνι σου άπ'άνου στο τραπέζι, πάρε στο χέρι σου μεγάλη βάρη, και κάνε να λυγίσεις το βραχιόνι. "Αν το καταφέρεις, θα πούν είσαι δυνατός α δεν το καταφέρεις, θα πούν είσαι αδύναμος—τόσο πιο δυνατός ή αδύναμος, όσο το βάρος είναι πιο βαρύ ή πιο άλαφρύ. Την πρώτη φορά ο δικέφαλος καταφέρνε πολύ έφκολα να μαζέβει την άλλη φορά δύσκολα. Προσπάθησε κάνα πρωτ' να βρεις το πιο π'ο μεγάλο βάρος που σηκώνεις έτσι λυγίζοντας το βραχιόνι σου, και προσπάθησε το λίγο ώρα άφ'όπου φας, γιατί τότες είσαι δροσερός και στα καλά σου. Μή φας έπειτα πιά, και το άπομ'εσήμερο ή το βράδυ, όταν είσαι κουρασμένος και πεινάς, κάνε να σηκώσεις το ίδιο βάρος με τον ίδιο τρόπο. Δε θάν το καταφέρεις. 'Ο δικέφαλος τάχει χάσει δύναμη, δε θα μαζέβει τόσο έφκολα όσο το πρωτ'. Τι του δίνει την αδυναμία; 'Η θροφή που έλειψε. Μά πως το ποντίκι έπιρραζεται από τη θροφή; Δε βάζεις τη θροφή στο ποντίκι μέσα τη βάζεις στο στόμα, κι από κει πηγαίνει στο στομάχι και σ' όλο το άλλο θροφτικό άδελάκι, όπου φαίνεται σα να χάνεται. Πως λοιπόν ή θροφή φτάνει στο ποντίκι; Με το αίμα, γιατί ή θροφή γίνεται αίμα. "Ο,τι τρώς αλλάζει σε όλες που μπαίνουν στο αίμα, κι άφ'όπου πηγαίνοντας στο ποντίκι το δυναμώνουν και του δίνουν το χάρισμα να μαζέβει. Νά γιατί ή θροφή σε δυναμώνει.

20. "Ομως πάντα θέλεις θροφή, κάθε μέρα από καιρό σε καιρό. Γιατί; Γιατί το ποντίκι, όταν παίρνει δύναμη από τη θροφή, την ξοδιάζει, κι έτσι πάντα θέλει καινούργιο αίμα και καινούργια θροφή. Είδαμε στον παρ. 1 πως ή θροφή είναι κάψιμη ύλη. Κι ακόμα είδαμε πως το ποντίκι (καθώς κι άλλα μέρη του κορμιού) πάντα σιγοκαίει, καιοντας χωρίς φλόγα μ'αλλά με ζέστα, και πως βράζει τόσο περισσότερο δουλιζ όσο περισσότερο καίει. 'Η ύλη που καίει δεν είναι στεγνό ξύλο ή κάρβουνο, παρά όφ'όπου νερωτό αίμα, έπίτηδες ύλη που από τη θροφή που τρώει το στόμα σου κατασκευάζεται μέσα στο άργαστήρι του στομαχιού καθώς κι άλλου. 'Αφ'όπου την ύλη στιγμή δεν πάθει το αίμα νάν την ξοδιάζει, και πρέπει πάντα να προμηθέβεται το χρειαστό ποσό αν είναι να μη σταματήσει τη δουλιά του. 'Ετσι λοιπόν όλο πρέπει να ετοιμάζεται καινούργιο αίμα, κι όλο μ'αλλά χρειάζεται θροφή άφ'όπου να κατασκευαστεί το αίμα.

Για να καταλάβεις λοιπόν καταβάθα τί γίνεται σα λυγίς το βραχιόνι, πρέπει να μάθεις όχι μοναχά ό,τι είπαμε για κόκκαλα κι άρμούς και ποντίκι και νέρβια, για μηχανισμό και μηχανή, παρά πρέπει ακόμα και να μελετήσεις πως αλλάζει ή θροφή σ' αίμα, πως πηγαίνει το αίμα στο ποντίκι, τί μέσα στο αίμα θέρνει τα ποντίκια, και πως οι ύλες που άφ'όπου το κάψιμο— ή στάχτη δηλαδή, ή καπνός, το καρβονικό ζυνό, κτλ.—παστρέβονται μέσα από το ποντίκι και βγαίνουν έξω από το κορμί.

Μά πρώτα καλύτερα να σε θυμίσω πως, για να σε τα παραστήσω άπλά τα πράματα, σε μιλούσα για ένα ως τώρα μοναχά ποντίκι, για το δικέφαλο του βραχιονιού. Το κορμι όμως έχει κι άλλα ποντίκια ένα σωρό, δεν έχει το δικέφαλο μοναχά, καθώς έχει και πολλά άλλα κόκκαλα έξ'όν του βραχιονιού, και καθώς πολλούς άλλους άρμούς έξ'όν τον άγκωνα. "Ο,τι όμως είπα για το ένα καιριάζει καθόλου και σ' άλλα. Τα ποντίκια είναι πολυποικίλα, τραβούν τα κόκκαλα με πολλούς τρόπους,

δουλεύουν με κάθε σειράς μυχλούς οι άρμοι πάλι διαφέρουν πολύ ως προς τον τρόπο που δουλεύουν και σωρός κινήματα παράγονται με το να τραβούν τα ποντίκια κάποτες σύγγραμμα κάποτες αντίθετα. Θα βρεις όμως σπουδάζοντας τα πως όλα τα κινήματα του κορμιού σου στέκουν κατ'α βάθος σε τούτο, πως μερικά ποντικίθες κλωσιές, διαταγμένες από κάτι που τους πηγαίνει με το μέσο των νέρβων τους, μαζέβουν, κουνάειν και χοντραίνου, κι έτσι τραβούν τη μιά τους άκρη προς την άλλη, και πως άφ'όπου δεν κατορθώνεται έξ'όν αν άδιάκοπα τους προμηθέβεται άφ'όπου αίμα.

Και το ίδιο, ό,τι είπα για το δεσμό του ποντικιού με το αίμα αληθείς κι ως προς κάθε άλλο μέρος του κορμιού. 'Απαράλλαχτα όπως το ποντίκι δε δουλεύει χωρίς άκοκ'η προμήθεια αίμα, έτσι και το μυαλό και το ραχόσκοινο και τα νέρβια χρειάζονται άφ'όπου αίμα, και μαλιστα πιο σπουδαστικά. 'Η αδυναμία και λιγούρα που μ'αλλά προξενάει ή νήστια είναι τόσο αδυναμία του μυαλού και των νέρβων όσο και των ποντικιών, ίσως κάτι πιο πολυ μαλιστα. Αίμα χρειάζονται κι άλλα ακόμα μέρη του κορμιού που θα πούμε κατόπι.

Νά με λίγα λόγια όλη ή ιστορία της καθημερινής μας ζωής. 'Η θροφή που τρώμε γίνεται αίμα το αίμα πηγαίνει σ' όλο γύρω το κορμί, ξανά και ξανά με το ρέμα της κυκλοφορίας. Καθώς πηγαίνοντας διαβαίνει ποντίκια, μυαλό, νέρβια, πετσι, άφ'όπου διαλέγουν καινούργια θροφή χρήσιμη της δουλιζ τους και του δίνουν πίσω κάθε τους παλιωμένη ύλη ή άχρηστη μ'αλλά έπειδ'ός όλα τους έχουνε διαφορετική δουλιά, μερικά τους παίρνουν και μεταχειρίζονται ό,τι πετάχτηκε από άλλα τους. Μερικά τους πάλι σα σκουπιδιάδες ή καθαριστάδες, μαζέβοντας ό,τι πιά δε χρειάζεται πουθενά, το ρήχνουν έξω από το κορμί. Κι έτσι το αίμα μένει όχι μοναχά άφ'όπου, παρά και καινούργιο. 'Ετσι κάθε μέρος με το να λαβαίνει άδιάκοπα αίμα κάνει τη δουλιά του το ποντίκι μαζέβει, το μυαλό αίστάνεται και θέλει, τα νέρβια π'αν αίσθημα και θέληση, τ' άλλα όργανα του κορμιού κάνουν κι άφ'όπου τη δουλιά τους: κι έτσι όλο το κορμί είναι γερό και ζει.

('Ακολουθεί)

ΑΔΕΣΑΝΤΡΑ ΠΑΠΑΜΟΣΚΟΥ

ΣΤ' ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑ

1

Γλυκά μου άκρογιάλια,
γιομάτα από μάγια!...
'Ω τόποι γιομάτοι όμορφιάς υπερκόσμιες!
'Οποιαν ώρα διαβώ
ένα πλήθος πνεμάτων
κρυμμένων παντού
μου λέει το τραγούδι
σε άνάκουστον ήχο...
που όταν πρώτη φορά
το άγροικίσαν τα σπλάχνα της γης
άνοδόλυσαν.

Γλυκά μου άκρογιάλια
γιομάτα από μάγια!...
θάρβουνε και πάλι τ' άφίβολα βράδρια
του πρώτου χυνόπωρου!...
τα βράδια που άκούσαν
όσα λόγια χλωμά μου σιγάπτε
ή κόρη που άγάπησα,
όσα λόγια οι άθρ'ωποι δεν άκουσαν!
θα ξανάρθουν τ' άφίβολα βράδρια
του πρώτου χυνόπωρου...

Γλυκά μου άκρογιάλια
γιομάτα από μάγια!...
Μιά νύχτα που έδιάβηκα μόνος...
τ' άστέρια δε φαίνονταν,
το κύμα, το άγρι σταμάτησαν.
Τι γαλήνη παράξενη
σε τόσο βαρεία συννεφιά!
'Εσκέφτηκα τότες κ' οι σκέψες μου
ήταν τόσο βαριές...

ὁ δὲ κάμποσιν ὄρα
σμογοθόχαν τὰ σύννεφα
σινγκλαῖαν τὰ μάτια μου !...
* Ὁ τόποι γιομάτοι ὁμορφιᾶς ὑπερκόσμιε

2.

* Ἐλα νὰ πάμε, ἀμίλητοι, στὸ μακρινὸ ἀκρογιάλι,
τὰ δέντρα ἀπὸ καιρὸ νεκρά, στέκουν ἄδρόθα ἀκόμα·
γλυστράει τὸ κῆμα ἐκεῖ νὰ ξεψυχῆσῃ ἀγάλι... ἀγάλι
μὲ μυρολόγι ἀδύναμο, πάνου στὸ ἀνίσκιο χῶμα !

* Ἐνα μεσάνυχτο ἄραζε—τὸ λέν σὺν παραμῦθι—
μιὰ βάρκα μὲ πεντάμορφος ζωθιές, πέπλοι, μαλλιὰ
ἀεροπλένε, ἐμέθησαν μέσ' τοῦ πελάου τὰ βύθη
κι ἦρθαν νὰ στήσουνε χορὸ στὴν ἔρημη ἀκρογιάλι.

Ποτὲ χυνοκωριάτικου μεσανυχτιοῦ τ' ἀστέρια
δὲν ἐνοιώσαν τρανιότερη χαρὰ, καὶ τὰ τραγούδια
κι ἔλων τῶν κύκλων οἱ ἀρμονίες μὲ τὰ κορμιὰ τὰ αἰθέρια
ξυπνοῦνε τίς ληθαργικὰς ἄρπες μέσ' τὰ λουλούδια,

ἄγγιζουν τίς κρυφὰς χορδὰς σοῦ φεγγαριοῦ, καὶ ὀργιάζουν
πὰ σ' ἓνα λειποθύμισμα κάθε ζωῆς τοῦ ἀθρώπου !...
καὶ τώρα τοῦ πανηγυριοῦ οἱ βωμοί, θανάτου μοιάζουν,
στέκουν νεκρά καὶ ἀσάλεφτα τὰ δέντρα ἐκείνου τοῦ τόπου.

Τὸ κῆμα ἐταμοθάνατο σέρνεται ἀγάλι ἀγάλι
σ' ἀνθία νεκρά... ὄλα θάνατος... κι ὅποιος περνᾷε πεθαί-
ναι...

* Ἐλα νὰ πάμε—ἐμίλητὸ στὸ μακρινὸ ἔρημιον.
* Ὁ ! * Ἐλα... Ὁ ! ἀναγνώρισε μὲν κόσμον πεθαμένον !

ΝΙΚΟΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

ΑΘΗΝΑ·Ι·ΚΗ ΖΩΗ

ΤΑ ΓΛΩΣΣΙΚΑ ΠΑΡΑΞΕΝΑ

«Γιατί δὲν ἔχουμε στρατὸ» ἐπιγράφεται μί-
α σύντομη μελέτη τοῦ νέου κ. Δ. Π. Δημητριάδη, δι-
κηγόρου καὶ δημοτικιστῆ, ὁ ὁποῖος ριζοσπαστικώ-
τατα μίαν ἡμέραν εἰς τὸ Πλημμελειοδικεῖο ὑπερασπίσθη
ἓνα χωρικὸ εἰς διαγυεστάτην δημοτικὴν γλῶσσαν.
Ὁ πρόεδρος ἐπαραξενεύθη γι' αὐτὸ, τὸ παρεξήγη-
σε καὶ εἶπε στὸ δικηγόρον :

— Δὲν πρόκειται νὰ σὲ σ' ἐνοήσῃ ὁ κατηγορού-
μενος, ἀλλὰ τὸ δικαστήριον. Κι' ἐμεῖς ξέρουμε γράμ-
ματα !...

Χωρὶς νὰ τὸ καταλάβῃ ὁ πρόεδρος εἶπε τὸ φο-
βερώτερον ἀφορισμὸν κατὰ τῶν ὑπερκαθαρευουσιάνων,
γιατὶ ἀναγνώρισε ὅτι μόνον ὅσοι ξέρουν πολλὰ γράμ-
ματα καταλαβαίνουν τὴν ἐπίσημην—τρόπον τινα—
Ἑλληνικὴν γλῶσσαν. Ὅπως στὰ Κινεζικὰ πού οἱ
Μανδαρίνοι ξέρουν, καθὼς ἔχω κάπου διαβάσει, τὴ
σοφὴ γλῶσσαν τοῦ Βουδδα καὶ δὲν ξέρω ποιανοῦ ἄλλου
δικδούλου.

*

Ἐρχομαι λοιπὸν εἰς τὴ μελέτη τοῦ κ. Δημη-
τριάδη, ὁ ὁποῖος ὑποστηρίζει ὅτι ἓνα μεγάλο ζήτη-
μα γιὰ τὸ στρατὸ μας—μεγάλον ὅσο καὶ τὸ τοῦ ὀ-
πλισμοῦ—εἶνε τὸ τῆς γλώσσας. Ὁ στρατιώτης μό-
λις καταταχθῆ τὰ χάνει, χάνει τὴ μιλιὰν του, βου-
βαίνεται, σκιαίζεται νὰ μιλήσῃ, γιατί τοῦ φαίνεται
πῶς δὲν εἶναι σὲ στρατὸ Ἑλληνικόν, μὲ τὴ κάποιον
ξένον, ὅπου πρῶτα πρῶτα πρέπει νὰ μάθῃ νὰ μιλήσῃ.
Ἔως νὰ μάθῃ αὐτὸ ἀφορηθεῖ καὶ πάει στὸ σπη-
τάκι του, ἔχι στρατιώτης, ἀλλὰ... σπουδασμένος !
Ξέρει τί θὰ εἴπῃ θάλαμος, σκελεὰ, χλαῖνη, φαρέα,
ἐποστρίς, ὑποδήτης, στόχαστρον, ἔρχος καὶ τὰ λοι-
πὰ καὶ τὰ λοιπὰ, τὰ ὁποῖα ἀποτελοῦν ἓνα ὀγκώδη

τόμο καὶ ἰδιόβαστα κι ἐγὼ καὶ ἐξεροκατάπινα εἰς
κάθε λέξιν, ὅπως ξεροκαταπίνετε καὶ σεις διαβά-
ζοντες τὰς ἀνωτέρω λέξεις πού μερικὰς τοῦλάχιστον
σὰς φαίνονται κινεζικὰς.

Ὁ συγγραφεὺς τῆς μελέτης φρονεῖ, ὅτι αὐτὸ τὸ
ζήτημα ἔπρεπε νὰ θεωρηθῆ ὡς σπουδαιότατον καὶ
νὰ μελετηθῆ καὶ νὰ διορθωθῆ. Φέρει δὲ καὶ πολλὰ νό-
στιμα ἀνέκδοτα ὡς παραδείγματα, τὰ ὁποῖα μού
ἐνθλίψαν καὶ ἐμένα μερικὰ ὅμοια.

*

Ὁ κ. Δημητριάδης ἀναφέρει τὸ ἀνέκδοτον ἑνὸς
στρατιώτη, πού εἶχαν σαλασοποιηθῆ μέσα εἰς τὸ μυ-
αλό του οἱ θεωρίες καὶ ἑλληνικοῦρες, καὶ τὴν ἀπάντη-
σιν πού ἔδωσε στὸ λοχία ὅταν τὸν ἐρώτησε :

— Πῶς θὰ γνωρίσῃς ἓνα ἀξιωματικὸν πού περ-
νάει ἂν εἶναι ταγματάρχης ;

— Γύρω-γύρω στὴ σκούφια του θάχῃ δύο σκε-
λέες !...

Κ' ἐκεῖνο τὸ ἄλλο τὸ νοστιμώτατον ἑνὸς πού στὴ
θεωρίᾳ ἐνῶ ἔλεγε ὁ ἀξιωματικὸς :

— Ἡ σημαία εἶναι κυανόλευκος. Δηλαδή, κυ-
νὴ καὶ λευκὴ.

ὁ πτωχὸς στρατιώτης προκειμένου περὶ ση-
μαίας, ἐνόμισε ὅτι εἶχε δικαίωμα νὰ διαμαρτυρηθῆ
καὶ νὰ εἴπῃ :

— Νὰ μὲ συμπαθᾷς, κύριε ὑπολοχαγέ ! Μὰ θαρ-
ρῶ ἡ σημαία εἶναι γαλαζία καὶ ἄσπρη.

*

Αὐτὰ καὶ ἓνα δυὸ ἄλλα μού ἔφεραν, ὅπως εἶπα,
εἰς τὸ νοῦ μερικὰ τέτοια νοστιμώτατα τὰ ὁποῖα νο-
μίζω ὅτι μὲ πολλὴν εὐχαρίστησιν θὰ ἀκούσετε, ἀνε-
ξαρτήτως ἰδεῶν περὶ γλώσσας, γιατί κ' ἐγὼ δὲν ἔχω
ὑπ' ὄψιν μου αὐτὸν τὸν ἀγῶνα μὲ ὅσα γράφω—τέ-
τοια ζητήματα δὲν κανονίζονται μὲ χρονολογήμα-
τα—μόνον !...

Μία φορὰ λοιπὸν ἐπῆραν εἰς τὸ στρατὸ καὶ τὸν
ἀγαπητὸν ἡθοποιὸν τοῦ Β. Θεάτρου κ. Ἀθ. Περί-
δην. Εἰς τὸν λόχον του τότε ἐστειλαν μίαν ἐπιτομήν
νὰ στείλῃ κατάλογον τῶν στρατιωτῶν μὲ τὸ ἐπάγ-
γελμα ἐκάστου, γιὰ νὰ ξεχωρίσουν τοὺς γραμματι-
σμένους νὰ τοὺς στείλουν σὲ γραφεῖα, νὰ τοὺς κάμουν
δεκανεῖς καὶ λοιπὰ. Ὁ ἐπιτομὴς ἔβαλε τὸ λόγον στὴ
γραμμὴ καὶ ἐρωτοῦσε ἕνα-ἕνα, ἐνῶ, ἕνας γραφεὺς
ἀκολουθῶν ἰσημεῖων τὰ ἐπαγγέλλετο. Ὅτῃν ἔφτα-
σε στὸν Περίδην τὸν ἐρώτησε :

— Καὶ σὺ τί δουλειὰ κάνεις ;

— Ἡθοποιός.

— Λιθοποιός ! Πού τῆς ἐμάθεις, βρέ, αὐτὴς τίς
ἑλληνικοῦρες ! Γραφεῖα ! Γράψε : Μαρκμαρκ !...

*

Ἐτοῦτο τὸ ἀνέκδοτον μού διηγήθη ἓνας ὑπαξιω-
ματικὸς, ὅπως τὸ ἄκουσε μὲ τὰ αὐτιά του εἰς τὰς
φυλακὰς τοῦ Ἴτσο-καλέ, στ' Ἀνάπλι.

Ἐνας εὐζωνὸς ξαπλωμένος στὴν λιανὰδα ἓνα
πρῶν, ἐδιάβαζε μὲ τὴν χαρακτηριστικὴν ἐκείνου συ-
βαρότητα τῶν ἐγγραμμάτων μίαν ἐντόπιαν ἐφημερίδα.
Ἄξαφνα γυρίζει σ' ἓνα ὄμιλον στρατιωτῶν καὶ ἐρω-
τᾷ :

— Οὐρ' σεις. Τί θὰ πῆ : Ἀἰξ !

— Ἀἰξ, αἰξ, ἐψιθύρισε ἓνας, δὲν ξέρω. Πού
τῶρες αὐτὸ γραμμένο !

— Νὰ, ἰδῶ, διάβασ' κ' ἐσὺ !

— Ὁχ, ἀδερφέ ! Μὰ ἰδῶ δὲ λέει αἰξ. Ἐδῶ
λέει : « Ἀπωλίεσθ ἢ αἰξ τῆς κυρᾶς Σταθῆνας... »

— Αἰξ, αἰξ ! Καὶ τί θὰ πῆ αἰξ ;

— Κατσίκια !

— Οὐρ' νὰ πάρ' ἰ διάολ'ς. Τί μαθαίν' καν'ς !
Ἄκου'ς τ' γίδ' νὰ ντ' λέν : Αἰξ!!!...

Νοστιμώτατον εἶναι κ' ἓνα πάθημα ἑνὸς ἐνω-
ματάρχου παλαιοῦ. Ὁ καημένος αὐτὸς δὲν ἤξευρε
πολλὰ γράμματα· καὶ γι' αὐτὸ εἶχε διορίσει ἓνα χω-
ροφύλακα γραμματισμένον, γραμματικὸν του. Μία φο-
ρὰ ὅμως ἔλαβε κ' ἓνα ἔγγραφο πού ἔγραφε ἀπάνου
στὸ φακέλλο : « Ἐμπιστευτικόν ». Ὁ ἐνωματάρχης
ὡς ἄνθρωπος τῆς ὑπηρεσίας ὅπου ἦτο ἔκρινε καλὸν
νὰ μὴ τὸ δείξῃ εἰς τὸ γραμματικόν. Τὸ ἀνοιξὲς μόνος
του καὶ τὸ διάβασε. Ἐπειτα τὸ ἐδίπλωσε, τὸ ἔκρυ-
ψε στὸν κόρφο του καὶ ἐμπῆκε στὸ στρατόν :

— Βρέ γαϊδοῦρα ! Κτήνη ! Μουλάρια ! Τὸ...
τὴ... τὰ... βλαστήμιες, βρισίες—στὰ καλά κα-
θούμενα.

— Σηκώθητε οἱλοι, παληανθρώποι, τὸν ὀπλι-
σμὸ σας καὶ δρόμο.

Ὅταν τὸ ἀπόσπασμα ἐβγήκε στὸ δρόμον ὁ ἐνω-
ματάρχης ἐξακολουθοῦσε νὰ βρίζῃ. Στὰ καλά κα-
θούμενα. Οἱ χωροφύλακες οἱ κακομοῖροι δὲν μπορούσαν
νὰ καταλάβουν τί εἶχε, γιατί, τὸ περιεργότερον, δὲν
τὸν εἶχαν ἀκούσει ποτὲ ὅχι νὰ βλαστήμησῃ μὰ οὔ-
τε νὰ βρίζῃ ἓνα χωροφύλακα. Γι' αὐτὸ καὶ ὁ γραμ-
ματικὸς του τὸν ἐπλησίασε μὲ τρόπο καὶ τὸν ἐρώ-
τησε :

— Μὰ δὲ μού λές, τί ἔπαθες, κύριε ἐνωματάρ-
χα ;

Ἐκεῖνος ἐβγαλε σοβαρῶς τὸ ἔγγραφο καὶ τοῦ-
σε : — Νὰ διάβασε !

— Ἐ, δὲ βλέπω τίποτα !

— Πῶς δὲ βλέπεις ! Νὰ ἰδῶ. Δὲ λέει : « Πι-
ραλάθετε μὲ θυμὸν τὸ ἀπόσπασμα... » !...

— Δὲ λέει, κύριε ἐνωματάρχα « Μὲ θυμὸν ! »
Λέει : « Μὲθ' ὀμῶν » δηλαδή « μαζὶ σας ! »

— Μπα, νὰ πάρ' ἡ ὀργή ! Ἐχεις δίκιον !...

Καὶ ἐζήτησεν συγγνώμην ἀπὸ τοὺς χωροφύλα-
κας !...

*

Εἶχα κι ἄλλα μερικὰ—ἀλλὰ ἡ χῶρος δὲν μᾶς
τὸ ἐπιτρέπει καὶ πρέπει νὰ σταματήσουμε. Δὲν ἄν-
τέχω ὅμως εἰς τὸν πειρασμὸν νὰ σὰς διηγηθῶ ἓνα
πού μού ἐδιηγήθη ὁ ἴδιος ὁ ἀρχίατρος Βερνάρδος, ὁ
μακαρίτης, ὅπως τοῦ συνέθη καὶ διὰ τὸ ὁποῖον σὰς
ζητῶ ἐν τῶν προτέρων συγγνώμην ἂν βγαίη κἄπως
ἀπὸ τὴν εὐπρέπειαν πού ὀφείλεται εἰς τοὺς ἀναγνώ-
στας αὐτῆς τῆς στήλης. Ἄλλὰ εἶναι τόσο χαριτω-
μένον !

Ὁ Βερνάρδος εἰς τὸ νοσοκομεῖον Κερκύρας ἐδιώ-
ρισε εἰς ἓνα στρατιώτην δύο οὐγγιὰς ρετινόλαδα.
Τὴν ἄλλην ἡμέραν εἰς τὴν ἐπίσκεψιν ἐρώτησε τὸν ἰ-
πλοϊκὸν χωρικόν.

— Ἐκαθαρίστηκες ;

— Σήμερα ἔχι, κύριε γιατρέ. Ἐπαράδωκα ἀπὸ
χτὲς τὸν ὀπλισμὸν μου !

— Βρέ, δὲ σὲ ρωτῶ αὐτὸ ! Ἐβγήκεις ;

— Ὅχι, κύρ γιατρέ ! Ἐμεινα ὄλη μέρα μίσα
στὸ νοσοκομεῖο !...

Ἐπειτα ὁ γιατρὸς κατώρθωσε κἄπως νὰ συνεν-
νοηθῆ μὲ τὸν στρατιώτη. Διὰ τοὺς ὁποῖους δὲ, καὶ
πάλιν σὰς ζητῶ συγγνώμην, διότι ἡ προδοσία μου
αὐτῆ, ἡ ὁποία, ὅπως κάθε προδοσία, εἶνε εὐπρόσδε-
κτη, δὲν ἀποκλείει καὶ τὴν συχώρεσιν τοῦ προδύ-
τη !...

TIM. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ

*) Τὸ ἄρθρον αὐτὸ δημοσιεύθηκε στὴν « Ἀκρόπολη »
τῆς περασμένης Τρίτης, 28 τοῦ Φλεβάρη. σελ. 2.